

RookVrij

Nieuwsbrief van RookVrij vzw
Nr. 4 - 29 maart 2003
v.u. Raf De Ryck PB 450 1180 Brussel

And the winner is ...

RookVrij verstuurde naar aanleiding van de komende verkiezingen een memorandum naar alle federale ministers. Een paar ministers reageerden. Vanuit het kabinet van Volksgezondheid kwam geen reactie. Ook in 2002 gaf de vorige minister van Volksgezondheid niet thuis op een brief van RookVrij. Een veelzeggend standpunt?

Als men een ernstig tabakspreventiebeleid wil voeren dan moet eerst en vooral de werkplek en het publieke leven rookvrij gemaakt worden, gekoppeld aan gevoelige prijsverhogingen. Buitenlandse voorbeelden bevestigen dit. De minister van Volksgezondheid maakt liever plannen om foto's van vieze gezwellen op sigarettenpakjes te zetten. Hij vergeet wel dat landen waar dit een effect heeft op de tabaksconsumptie, de werkplek en de horeca reeds grotendeels rookvrij zijn.

Andere politici dromen dan weer van een verbod op verkoop aan minderjarigen. De tabaksindustrie juicht dit voorstel toe, wat alles zegt over de efficiëntie van deze maatregel. Een verkoopverbod aan minderjarigen is de laatste maatregel die binnen een preventiebeleid moet genomen worden. Deze maatregel heeft weinig zin als men niet tegelijk een duidelijk signaal geeft dat roken ook geen normale sociale bezigheid is voor volwassenen. Roken moet een privé-zaak worden. Een rookvrije werkplek en rookvrije publieke plaatsen zijn een absolute voorwaarde in een ernstig tabakspreventiebeleid.

Het lijkt erop dat politici wedijveren om er de minst efficiënte maatregelen voor tabakspreventie door te krijgen.

Raf De Ryck

Rookvrije horeca in Ombudsjan (13 maart)

Na heel wat slechte ervaringen met restaurants nam het echtpaar Ives en Dominique Devos - Baert contact op met Ombudsjan: *"Mijn echtgenoot en ik (en tal van mensen uit onze vriendenkring) ergeren ons meer en meer aan het niet naleven van de wetgeving ivm niet-rokerszones in de horeca. Mijn echtgenoot is zwaar allergisch aan nicotine met alle gevolgen van dien (niesbuien, tranende ogen, smaak weg). Ikzelf neem*

medicijnen om de irritatie van mijn slijmvliezen door de nicotine als passieve rookster binnen de perken te houden."

"Wij houden van gezellig tafelen en van lekker eten, maar wij betrappen ons erop dat we tegenwoordig tweemaal nadenken vooraleer we een tafel reserveren. Ik durf zeggen dat 70% van de restaurants niet in orde is met de wetgeving, en er wordt niets aan gedaan." "Wij hebben eigenlijk de laatste tijd constant het gevoel dat de anti-tabakswet niet meer gerespecteerd wordt in de horeca. Heel veel restaurants hebben geen gescheiden rokers- en niet rokers ruimtes meer. Wij veroordelen niet alleen de restaurants, maar ook de rokers die helemaal geen respect hebben voor de niet-rokers."

"Onlangs hebben we Valentijn gevierd in restaurant "De Barier" in Houthalen. Mijn echtgenoot had bij de reservatie specifiek gevraagd om in de niet-rokers ruimte te zitten. Dit werd hem bevestigd. Dit restaurant heeft na verbouwingen eveneens verscheidene zalen, dus geen probleem om te twee te scheiden. We hebben lekker gegeten. We hadden speciaal niet-rokers gevraagd en toch werd er in die ruimte gerookt (door 3 kettingrokers !). Toen we een opmerking maakten bij de uitbaters over het roken zeiden ze ons dat ze een heel goed afzuigstelsel hadden. Daarna hebben ze ons ook verteld dat er bij de reserveringen van alles was misgelopen en dat ze niet bij elke reservatie gevraagd hadden of het ja dan niet in de niet-rokers ruimte was, en dus wisten ze niet meer wie waar te zetten. Enfin, een hele lange uitleg waarmee wij niet echt geholpen waren. We hebben zelfs geen koffie of thee meer genomen, we wilden daar gewoon weg. Gelukkig hebben we geen koffie in het salon genomen, daar werd namelijk sigaar gerookt !"

RookVrij was uitgenodigd om zijn standpunt te komen toelichten. Wie rekende op het ultieme roken-in-de-horecadebat kan zich ondertussen wel expert in zetelbekleding noemen...

Ives Devos wees erop dat de buitenlandse voorbeelden o.a. in de VS duidelijk hebben gemaakt dat rookvrije restaurants perfect leefbaar zijn. Raf De Ryck, voorzitter van RookVrij, merkte op dat de meerderheid van rokers geen problemen maakt om rookvrij te dineren.

De vertegenwoordigster van de Minister van Volksgezondheid verdedigde het Koninklijk Besluit van 1990 dat het inrichten van rookzones en de installatie van filters regelt.

Dit 12 jaar oude KB kwam tot stand toen men nog geloofde dat ventilatie en gescheiden zones bescherming boden tegen tabaksrook. De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) is hierover nochtans duidelijk : geen enkel niveau van blootstelling aan tabaksrook is zonder gevaar en noch luchtverversing, noch afgescheiden rokerszones kunnen de lucht vrij houden van tabaksrookvervuiling. Tabaksrook verspreidt zich steeds over de ganse ruimte. Filters halen de vaste partikels uit de rook die door de filter passeert. De rest van de rook in het lokaal alsook de toxische en kankerverwekkende gassen blijven gewoon circuleren. De enige bescherming tegen tabaksrookvervuiling is tabaksrook vermijden door gemeenschappelijke ruimtes rookvrij te maken.

De vertegenwoordiger van Federatie Ho.Re.Ca Vlaanderen beweerde dat de mentaliteit in de VS met zijn rookvrije restaurants verschillend is van België.

Uit enquêtes van de tabaksindustrie blijkt nochtans dat in de houding van Europeanen en Amerikanen tegenover tabaksrook globaal genomen weinig verschil is. Noorwegen, Ierland en Italië maken ondertussen plannen voor een rookvrije horeca. België wacht nog steeds op een Minister van Volksgezondheid die de moed heeft om dit debat te lanceren. In afwachting vindt u een lijst met rookvrije gelegenheden op: www.rookvrij.be/horeca/rookvrij_uitgaan.html. U kan de lijst ook schriftelijk aanvragen (niet-leden, gelieve een postzegel toe te voegen).

Ierland rookvrij in 2004

De Ierse Minister van Volksgezondheid Micheál Martin en Minister van Arbeid Frank Fahey willen dat vanaf 1 januari 2004 de werkplek, inclusief restaurants en pubs rookvrij worden. Ze maakten hun wetsvoorstel bekend bij de voorstelling van een rapport over de gevolgen van tabaksrookvervuiling op de werkplek.

Minister Martin verklaarde: *"De tabaksindustrie heeft steeds het gevaar van passief meeroken geminimaliseerd. Ventilatie-technieken zijn inefficiënt om werknemers te beschermen tegen de gevaren van tabaksrook. Blootstelling hieraan kan alleen vermeden worden door de werkplek rookvrij te maken. Wij volgen dus het advies van dit rapport en stellen een rookverbod voor op alle werkplaatsen."*

Italië rookvrij in 2004

Het Italiaanse parlement keurde de wet goed die het roken in zowat alle publieke plaatsen en de werkplek verbiedt. Alleen in privé-plaatsen en speciale rookruimtes mag nog gerookt worden. De wet heeft de steun van 88% van de Italianen. Sommige instellingen zoals gevangenissen worden verplicht om rookruimtes in te richten. Minister van Volksgezondheid Girolamo Sirchia zei dat Italië *"de oorlog verklaart aan de grote*

tabaksmultinationals". Hij verklaarde dat de nieuwe wet *"nog maar het begin is van de oorlog."*

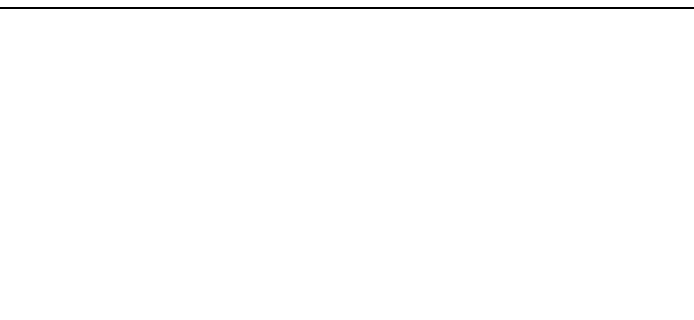
Noorse horeca rookvrij in 2004

De Noorse regering heeft een akkoord bereikt om vanaf 2004 alle bars, cafés en restaurants rookvrij te maken. De horeca-industrie is gekant tegen een rookverbod. De vakbonden ondersteunen het voorstel. *"Het hoofddoel is om personeel en bezoekers te beschermen tegen tabaksrookvervuiling,"* verklaarde Minister van Volksgezondheid Dagfinn Høybråten, *"Het is een mijlpaal in de strijd tegen de schade die door tabak wordt aangericht."* Het voorstel verwijst ook naar de 350 à 550 Noren (op een bevolking van 4.5 miljoen) die elk jaar sterven ten gevolge van passief meeroken. In de bestaande Noorse wetgeving moet elke openbare plaats of werkplek waar meer dan één persoon aanwezig is reeds rookvrij zijn. Alleen de werknemers in de horeca bleven een groep zonder wettelijke bescherming tegen tabaksrook.

New-York nog rookvrij

New-Yorkers genieten reeds een paar jaar van rookvrije restaurants. De doemscenario's over omzetverlies en toeristen die weg zouden blijven werden niet bewaarheid, integendeel. Wegens groot succes is notoir kapitalist en burgemeester van New-York Bloomberg nu overgegaan tot het rookvrij maken van alle kleine restaurants en bars. Uitzonderingen zijn een paar bestaande sigaarbars, bars zonder betaald personeel, non-profitclubs zonder personeel en een aantal bars met afgesloten rookruimtes.

België rookvrij

Beste leden, we hebben hierboven een plaatsje vrijgehouden. Mocht er binnen de deadline van deze nieuwsbrief nog een berichtje vanuit Volksgezondheid binnenkomen dan bent u er als eerste van op de hoogte.

Stationsbuffet Pegasus in Kortrijk

Een actief lid vertelt ons zijn ervaringen in het stationsbuffet van Kortrijk.

Eind januari heb ik mijn bezoek aan het vernieuwde stationsbuffet bijzonder negatief ervaren. Er hing een verstikkende rook in de zaak. De niet-rokenzone stond vol asbakken met als gevolg dat het rookverbod er niet gerespecteerd werd. Ik heb onmiddellijk gereageerd bij de dienst en naar de gerante gevraagd. Ik heb haar duidelijk gemaakt dat dit niet kon. Ook de aangebrachte niet-rokenpictogrammen waren niet reglementair (kleiner dan 9cm

doorsnede). Ik heb haar dan zelf haar twee grote (28cm) zelfklevers aangeboden om erboven te plakken.

Via RookVrij werd de zaakvoerder aangeschreven. Bij mijn volgende bezoek stelde ik vast dat de brief blijkbaar enige indruk had gemaakt. De correcte pictogrammen waren aangebracht. De zaakvoerder die aanwezig was vroeg me zelfs om nog meer zelfklevers. Hij vertelde dat het in de spitsuren soms heel moeilijk is om alles in het oog te houden. De asbakken in de niet-rokenzone wilde hij echter niet wegnemen. Volgens hem zouden er dan te veel papiertjes en kauwgom blijven rondslingeren.

Bij een volgende bezoek was het weer prijs. Ondanks de grote pictogrammen was er een dame aan het roken in de niet-rokenzone. Nadat ik haar gewezen had op het rookverbod doofde ze haar sigaret en verplaatste ze zich. De dienst gaf de indruk dankbaar te zijn voor mijn tussenkomst. De keer daarop was een ouder koppel aan het roken in de niet-rokenzone. Toen ik hen attent maakte op het verbod, antwoordde de dame, duidelijk erg geïrriteerd, dat de dienst (een andere dan de vorige keren en zelf rookster) toelating had gegeven om daar te roken. Ik heb mijn beklag gedaan bij de dienst, maar noch de gerante, noch de zaakvoerder waren aanwezig om verdere stappen te ondernemen.

Ondanks het aanbrengen van de grotere rookverbodstekens is hier duidelijk sprake van slechte wil en het niet nemen van verantwoordelijkheid vanwege de uitbater. Het ziet ernaar uit dat dit een eerste zaak zou kunnen worden waar onze vereniging zal verplicht zijn om via beroep op de inspectie of via juridische stappen de geldende wetgeving te doen naleven. Wordt vervolgd.

Tabaksrook een drempel voor sociale integratie

Onder deze titel stuurde RookVrij een brief naar regeringscommissaris mevrouw Greet van Gool. RookVrij schreef:

"RookVrij streeft naar een open en participatieve samenleving waar niemand uitgesloten wordt van deelname aan alle aspecten van het sociaal-culturele leven en het arbeidsproces. Roken moet een persoonlijke keuze zijn die men niet aan anderen opdringt.

In het debat over de toegankelijkheid van openbare gelegenheden en de werkplek voor personen met een fysieke handicap blijven personen met astma en andere ademhalingsproblemen steeds weer de vergeten groep. Hun handicap is meestal niet zichtbaar. Hierdoor wordt deze dikwijls niet ernstig genomen. Deze personen stuiten voortdurend op onbegrip of onverschilligheid van hun omgeving. De problemen om zich te integreren en deel te nemen aan sociaal-culturele activiteiten en het arbeidsproces zijn daarom niet minder reëel. Deze personen zijn ook weinig zichtbaar, de samenleving heeft hen reeds uitgesloten. Sommigen kunnen met hun handicap nergens anders terecht dan in hun eigen sociaal isolement."

RookVrij dacht bij regeringscommissaris Greet van Gool die belast is met de organisatie van de activiteiten in het kader van het jaar van de gehandicapte aan het juiste adres te zijn. Ze liet ons echter weten: *"Ik zie binnen mijn bevoegdheden inzake de tegemoetkomingen aan personen met een handicap niet meteen een mogelijkheid om hier gevolg aan te geven, maar ik heb uw brief wel bezorgd aan de ministers Luc Van den Bossche, Rik Daems en Jef Tavernier, die bevoegd zijn voor respectievelijk de arbeidsomstandigheden bij de overheid, de overheidsgebouwen en de wetgeving inzake volksgezondheid."*

Integratie en uitsluiting in de praktijk

Een van onze leden stuurde ons volgende brief:

"Onze zoon zit in het laatste jaar secundair onderwijs. Volgend schooljaar is hij van plan om naar een hogeschool te gaan.

De school waar hij momenteel is, richtte een infoavond in voor de hogescholen. Hij kreeg een briefje mee om in te vullen wie er aanwezig zou zijn en met hoeveel personen. De brief werd ingevuld en gezien wij carapatiënten zijn en niet tegen sigarettenrook kunnen, vermeldde ik dit op het briefje: "Gelieve de infoavond ROOKVRIJ te houden a.u.b.", met de reden waarom. Enkele dagen voor de infoavond vreesde ik dat de klastitularis dit niet zou hebben doorgegeven. Ik heb dan om een brief geschreven met de vraag om de avond rookvrij te houden en dit door te faxen naar de directie, zodat ze achteraf niet konden zeggen dat ze helemaal niet op de hoogte waren.

De infoavond kwam eraan en ik was benieuwd hoe het zou verlopen. De avond begon met een inleiding van de directeur en wat er verder die avond allemaal zou gebeuren. Ik verwachtte dat hij zou vermelden dat er die avond niet mocht gerookt worden. Helaas, dat kregen we niet te horen. Het was dus afwachten hoe het verder zou verlopen. Tijdens de uitleg werd er totaal niet gerookt, maar achteraf kreeg iedereen een drankje en we konden terwijl uitleg vragen aan oud-leerlingen en eventueel aan leerkrachten. En zoals ik verwacht had, de drank kwam eraan en de sigaretten kwamen boven!! Met als gevolg? Wij hebben ons drankje opgedronken en zijn na tien minuten huiswaarts gekeerd, hoewel wij ook met vragen zaten die wij wilden stellen aan leerkrachten.

Voor mij was het opnieuw een teleurstelling en hadden we het gevoel dat wij nergens meer bij horen."

Massavernietigingswapens en FCTC-onderhandelingen

Tabak maakt op wereldschaal jaarlijks 4.9 miljoen slachtoffers en is daarmee het meest populaire massavernietigingswapen op de planeet. Een paar jaar geleden waren de vooruitzichten zodanig dat zonder gewijzigde politiek er binnen een paar decennia op wereldschaal 10 miljoen slachtoffers per jaar zouden vallen waarvan 70% in de ontwikkelingslanden.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) vond dit welletjes en begon een viertal jaar geleden onderhandelingen over een raamakkoord (FCTC: Framework Conference on Tobacco Control). Begin maart zijn 169 VN-landen het in Genève eens geraakt over afspraken rond (1) reclame- en sponsoringverbod,

(2) verbod op bedrieglijke vermeldingen zoals "light" en "mild", (3) het aanbrengen van waarschuwingen en foto's op de pakjes, (4) prijsverhogingen, (5) verkoopverbod voor minderjarigen, (6) maatregelen tegen passief meeroken en (7) voorrang van gezondheid op handel bij internationale akkoorden. Het verdrag raadt ook landen aan om juridische acties te ondernemen tegen de tabaksindustrie om hen verantwoordelijk te stellen voor alle schade die door tabaksgebruik wordt veroorzaakt.

"Een mijlpaal in de geschiedenis van de volksgezondheid, miljoenen mensenlevens zullen hiermee gered worden" aldus Dr. Gro Harlem Brundtland, uittredend directeur-generaal van de WGO die van de strijd tegen het tabaksgebruik de prioriteit van haar mandaat had gemaakt.

Tijdens de onderhandelingen hebben Japan, de VS en Duitsland, belangrijke tabaksproducenten, geprobeerd om het verdrag zoveel mogelijk af te zwakken. Zo voorziet het akkoord dat landen die vinden dat een reclameverbod in strijd is met de grondwet of de vrije meningsuiting aan dit reclameverbod ontsnappen. Derdewereldlanden hadden hard aangedrongen om de tekst zo sterk mogelijk te maken. Ondanks het afzwakken van het reclameverbod blijft het akkoord een instrument waarmee ze de strijd kunnen aanbinden tegen de agressieve campagnes van de tabaksindustrie in de derde wereld.

Het akkoord zal in mei voorgelegd worden aan de 192 lidstaten van de WGO. Het verdrag treedt in werking als 40 landen het verdrag ratificeren. De strijd is helaas nog niet gestreden, de Europese Unie kan slechts in blok zijn goedkeuring hechten aan internationale akkoorden en Duitsland blijft zich verzetten tegen een volledig reclameverbod.

Loketzaal van Brussel-Zuid

De verantwoordelijken van de loketzaal van Brussel-Zuid knepen nogal wat oogjes dicht bij het rookgedrag van sommige personeelsleden waardoor de loketruimte er regelmatig zwaar doorrookt bij lag. Na een brief van RookVrij is de luchtkwaliteit er opnieuw geregulariseerd.

De Japanse SmoCar

Begin dit jaar kwam een Japanse rookcaravan, de SmoCar in de actualiteit. In een zakenwijk in Tokyo was immers een rookverbod op straat ingesteld. Dit rookverbod kwam er niet uit bezorgdheid voor de gevolgen passief meeroken. Binnen in alle openbare gebouwen en bedrijven in Japan mag nog duchtig gerookt worden. Door de dichtheid van het voetgangersverkeer maakten brandende peuken te veel gaten in andermans kleren en liepen voetgangers geregeld brandwonden op. Een tabaksbedrijf kwam op de idee om er een caravan te plaatsen waar rokers in geval van hoogdringendheid hun nicotine terug op peil kunnen brengen.

Dat roken in Japanse bedrijven een meer dan gewone zaak is ondervond een Amerikaans bedrijf. Een Japans zakenman was op bezoek in dit rookvrij bedrijf waar alleen buiten het gebouw

gerookt mag worden. Bij zijn eerste bezoek komt de Japanner binnengestapt in de inkomhal. Onder de verbaasde blikken van zijn gastheren steekt hij een sigaret op, trekt er eens goed aan en zegt: "Ik zie dat jullie hier in Amerika ook met dat probleem zitten van prostituees die aan de ingang van bedrijven op klanten staan te wachten."

Zelfs ongerookt kan tabak serieus stinken

De Franse douane heeft in Rennes een Spaanse vrachtwagen onderschept die tussen een lading rotte eieren 2.5 ton smokkelsigaretten vervoerde. In totaal werden 11.675 fardes voor een waarde van 400.000 euro in beslag genomen.

Bij een wegcontrole werd een vrachtwagen tegengehouden die volgens de bestuurder een lading eieren van Spanje naar Groot-Brittannië vervoerde. Bij het openen van de deuren van de vrachtruimte sloeg een walgelijke stank in het gezicht van de douaniers. Desondanks is de douane toch dapper overgegaan tot het ontladen van de truck. Hierbij werden tussen de dozen eieren met vervallen versheidsdatum een aantal verdachte dozen ontdekt die smokkelsigaretten van verschillende merken bleken te bevatten. De eieren en de sigaretten werden vernietigd.

(bron: <http://fr.news.yahoo.com/030214/202/31sci.html>)

Verkiezingsmemorandum

Naar aanleiding van de federale verkiezingen verstuurd RookVrij een memorandum naar de politici. RookVrij verwacht dat de partijen in hun programma aandacht besteden aan:

- De naleving van de bestaande rookverboden in stations en andere openbare plaatsen.
- Uitbereiding van dit rookverbod tot volledig rookvrije ziekenhuizen, schoolcampussen, sportkantines en culturele instellingen. In deze instellingen (behalve scholen) zijn alleen speciaal ingerichte rookruimtes die de rook niet verspreiden aanvaardbaar.
- Wettelijk opgelegde rookvrije werkplek en rookvrije restaurants.
- Rookvrije treinen: dit wetsvoorstel is vorig jaar verloren gegaan bij de overdracht van de senaat naar de kamer.

Verder vraagt RookVrij ernstige prijsverhogingen voor tabaksproducten, het afschaffen van alle publiciteit in welke vorm dan ook voor alle tabaksproducten en uiteindelijk een verkoopverbod voor minderjarigen. (tekst van het memorandum: www.rookvrij.be/rv/verkiezingen_20030122.doc)

RookVrij vzw Vereniging voor een rookvrije leefomgeving fax 02 275 61 10 tel 02 534 84 18 www.rookvrij.be info@rookvrij.be Lidgeld € 12 (nieuwsbrief per post) of € 6 (nieuwsbrief per e-post) Rekeningnummer 733-0057758-73
--